

En bornholmer i Amerika

Af Frederik Spliid, cand. mag. arkivassistent

Udvandringen til Amerika

Fra 1820erne frem til og med 1930erne udvandrede danskerne i stor stil til Amerika. Danskerne havde trange kår økonomisk og så de mange muligheder i USA som kunne tilbyde høje lønninger, frie muligheder og en friere tilværelse. Første verdenskrig (1914-1918) besværliggjorde rejsen til USA og i 1920'erne stilnede massemigrationen til USA af på grund af den store økonomiske vækst i Danmark, og herefter ophørte udvandringen af danskere lige så stille. Massemigrationens æra var slut.

Af de mange danskere som rejste til USA i disse år, var der også en del bornholmere. En af de bornholmere som rejste til USA, var Jens Kofoed Hansen, som endte med at blive en af de mest virksomme mænd i Modesto. Han dukker op i forskellige album i Ø-arkivets samlinger, så han havde fortsat en tilknytning til Bornholm, selvom han rejste til det store udland.

Jens Kofoed Hansen: En bornholmer i Amerika

Jens Kofoed Hansen blev født den 27. juni 1848 i Bodilsker Sogn på Bornholm, som den yngste i en søskendeflok på 7. Den 28. marts 1868, 19 år gammel, tog han sammen med 40 andre unge til USA. I USA startede han som skomager i byen Peru, som ligger i staten Illinois. Nogle år senere, i februar 1870, rejste han til Californien, og bosatte sig i byen Paradise City, som senere fik bynavnet Modesto. Her havde flere af de andre udvandrere, han havde rejst med nogle år tidligere, også bosat sig.

I årene, hvor Jens Kofoed Hansen kom til USA, blev der bygget jernbaner, hvilket gjorde det lettere at rejse rundt i landet og i oktober 1870 kom jernbanen til Modesto, og der blev anlagt en jernbanestation i byen, hvilket medførte at populationen voksede. I begyndelsen bestod byen af 4 bygninger, men de efterfølgende år voksede byen til over 14.000 bygninger.

Jens Kofoed (f. 1848 i Bodilsker), der blev kendt som James Johnson i USA og hans hustru Emma Johnson (f. 1856 i Californien).
(BØA 2020-6-3-2 og 3)

Ny by, nyt navn

Jens Kofoed Hansen besluttede sig for at skifte navn til James Johnson, da amerikanerne havde svært ved at udtale det danske navn og samtidig ønskede amerikanerne også, at den tidligere spanske landsdel skulle blive amerikaniseret, så navnet passede ikke ind i de amerikanske pionerers synspunkter.

Byen voksede, så man besluttede at danne et byråd, Modestos første, hvor James Johnson blev medlem, hvor han var i otte år. Jens Kofoed Hansen er blevet beskrevet som en rolig og besindig karakter, som vandt folks tillid, noget som var medvirkende til, at han fik forskellige tillidsposter. Mens han var i byrådet fik han blandt andet stemt for, at der skulle laves et vandværk, og et stort irrigationssystem, som er et vandingssystem og en forlængelse af jernbanen. Han var også kæmner, som var lederen af byrådets administration, i tolv år.

Modesto på mode

I 1877 besøgte han Danmark, og derefter begyndte mange bornholmere at udvandre til Modesto, og det endte med, at der kom en hel koloni af bornholmere i Modesto, inden danskere fra resten af Danmark fik øjnene op for byen. Årsagen til immigrationen til Modesto blev tillagt James Johnson. Han besøgte senere Danmark igen i 1899 og i 1905.

James Johnson havde travlt på den jobmæssige front. Han startede en stor skotøjsforretning, hvor han arbejdede frem til 1884, hvorefter han solgte den.

I 1885 fik han et offentligt embede som Notary Publicus for mange forskellige virksomheder, heriblandt London Assurance Romb, som han var agent for. Derudover var han også auktionarius for byen og oplandet. Han arbejdede som agent for Thingvalla Linien, som senere blev omdøbt til Scandinavian-American Line.

Folkekær politiker og dygtig forretningsmand

Han blev valgt til "City Treasure" fire gange: i 1883, 1892, 1896 og igen i 1902. Han var så populær blandt borgerne, at han blev valgt til embedet med 4/5-dele af stemmerne i 1896, inden han igen opstillede til valget i 1902. Hans genvalg var nærmest afgjort på forhånd, når han stillede op. James Johnson gik også ind i handel med by- og landejendomme, heriblandt nybyggerbranchen, hvor han købte større og mindre landstrækninger og solgte småparceller i størrelsen 10-20 acres land, hvilket svarer til 40-80.000 m². Disse landstrækninger blev dengang og er den dag i dag beboet.

Derudover købte han også flere værdifulde grunde i Modesto og flere farme i Stanislaus i Californien og Merced Counties, som er et amt i Californien.

Han var den første nybygger, som udstykkede land i Modesto til byggegrunde og han blev også kaldt "The father of Modesto" og var en leder for den danske befolkning i Modesto, som gav ham tilnavnet "The King of the Danes".

James Johnson t.v. med hunden, sidder sammen med sin søster Christine på bænken og Emma Bacon i Modesto.

(BØA 2014-24-1-6)

Kvinden bag manden

Privat blev James Johnson gift med en amerikansk kvinde, Emma Bacon, som var født i Californien, datter af pioneren Walter Bacon, som var kommet til Californien fra Liverpool i 1854. Sammen fik de en søn, Emry, som døde som barn.

Hun interesserede sig for at arbejde med ny-tilflyttere, og sammen med James Johnson tog de sig af dem, ved at være som en far og mor for dem, og hjalp ny-tilflytterne med at falde godt til.

Han gav mange af de danske tilflyttere lov til at forsamle sig i sit hjem, og gav dem logi i tilflytternes første tid i landet og han var generelt kendt for at være en let tilgængelig, jævn, bramfri mand, som man kunne stole på.

Påvirkede andre bornholmere

I tiden, hvor James Johnson flyttede til Modesto, var befolkningssammensætningen, som kom til Modesto, primært tilrejsende bornholmere, hvilket siger noget om den betydning, han havde på bornholmernes udvandringslyst til byen. Senere begyndte der også at flytte danskere til fra andre egne af Danmark til Modesto.

Men det store arbejde med forretningen tærede på 57-årige James' kræfter og de solgte derfor forretningen og rejste til Danmark i 1905 og besøgte Rønne, hvor de købte et hus. De rejste tilbage til Modesto igen, hvor de boede frem til hans død som 75-årig, den 18. september 1923, hvor han ligger begravet.

James Johnsons hus i Modesto.
Det er James Johnson og Emma Bacon i haven.
(foto tilhører Bornholms Museum)